

Міністерство освіти і науки України Національний
університет водного господарства та
природокористування

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

05-08-166М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних занять та самостійної роботи
з курсу «Основи наукових досліджень»
для добувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійними програмами «Туризм та рекреація» та
«Готельно-ресторанна справа» спеціальностей 242 «Туризм
та рекреація» та 241 «Готельно-ресторанна справа»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-методичною
радою з якості ННІАЗ
Протокол №10 від 21.01.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з курсу «Основи наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійними програмами «Туризм та рекреація» та «Готельно-ресторанна справа» спеціальностей 242 «Туризм та рекреація» та 241 «Готельно-ресторанна справа» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Гарнага О. М. – Рівне : НУВГП, 2025. – 40 с.

Укладач: Гарнага О. М. - д.екон.н., доцент, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Відповіджальний за випуск: Коротун С. І., к.геогр.н., доцент завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Керівник ОП: Конарівська О. Б., к.екон.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Методичні вказівки схвалені на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Протокол № 1 від 03 вересня 2024 року

© О. М. Гарнага, 2025

© НУВГП, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ	8
<i>Практичне заняття.</i> Загальнонаукові аспекти наукових досліджень. Інформаційна база наукових досліджень	8
<i>Практичне заняття.</i> Напрямки та методики дослідження. Аналіз даних статистичних звітів	11
<i>Практичне заняття.</i> Організація роботи в процесі наукового дослідження. Підготовка вступної частини	13
<i>Практичне заняття.</i> Пошук та опрацювання наукової інформації. Підготовка наукових тез дослідження	16
<i>Практичне заняття.</i> Рецензування результатів наукового дослідження	19
<i>Практичне заняття.</i> Представлення результатів наукового дослідження	20
РОЗДІЛ 3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ». ПИТАННЯ САМОКОНТРОЛЮ	22
Питання для самостійного опрацювання	22
<i>Індивідуальне науково-дослідне завдання.</i> Дослідження ринку готельно-ресторанних послуг регіону	23
Питання для самоконтролю	24
СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	29

ВСТУП

Навчальна дисципліни «Основи наукових досліджень» є базовим предметом, що формує компетенції майбутніх фахівців у проведенні наукових досліджень на різних рівнях. Завданнями дисципліни є формування вмінь проведення аналізу стану проблем і пошуку способів їх рішення, а також вивчення форм організації та проведення НДР у в Україні та закордоном. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: нові напрямки в дослідженні туризму та готельно-ресторанної індустрії; наукові доробки основних представників дослідження галузі; методи та прийоми пізнання; основні джерела інформації; елементи наукового дослідження; вимоги до мови і стилю наукової роботи. Серед основних вмінь варто виділити: визначати та обґрунтовувати проблемні ситуації в розвитку туристичної індустрії, протиріччя в них; обґрунтовувати обрану тему дослідження; розробляти план та алгоритм дослідження; раціонально працювати з науковими джерелами.

Поряд з формуванням загальних теоретичних і практичних навиків обробки різноманітної наукової інформації, навчальна дисципліна зорієнтована на врахування особливостей освітніх програм «Готельно-ресторанна справа» та «Туризм» здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 241 «Готельно-ресторанна справа» та 242 «Туризм». Тематика практично-семінарських занять спрямована на аналізі статистичної інформації, звітів, що висвітлюють стан розвитку туристичної галузі в регіоні, діяльність підприємств туристичної інфраструктури тощо. Такі вміння і навикі слугують базовою основою при подальшому вивченні предметів фахової підготовки з вказаних спеціальностей, а також при написанні курсових, дипломних робіт, звітів практик та інше. Для формування зазначених компетенцій студентам пропонують такі основні види робіт як: робота з літературними джерелами з фаху, аналіз статистичної звітної інформації, дослідження ринку готельно-ресторанних послуг, написання вступної частини та наукових тез, написання рецензій, представлення результатів дослідження.

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Організація та планування наукових досліджень

Тема 1. Організація науково-дослідної роботи студентів у ВНЗ. Значення науково-дослідної роботи як складової частини навчального процесу та її вплив на виховання і розвиток творчих здібностей у студентської молоді. Науково-дослідна робота студентів як складова частина навчального процесу. Самостійна науково-дослідна робота студентів. Творчість як форма мислення. Природа здібностей як психологічна проблема розвитку творчості. Розвиток творчих здібностей студентів, умови та особливості.

Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Значення інформаційного забезпечення процесу проведення наукового дослідження; характеристика існуючої класифікації бібліографічних джерел та перелік найважливіших періодичних видань, що широко використовуються в економіко-географічних дослідженнях; зразки складання бібліографії наукових джерел. Класифікація наукових досліджень. Інформаційні джерела економіко-географічних досліджень. Інформаційно-пошукові мови бібліотечних фондів. Складання бібліографії з проблем та напрямків наукових досліджень.

Тема 3. Актуальність та класифікація наукових досліджень. Сучасна наукова проблема. Історичний розвиток географії, туризму та рекреації. Нові напрямки туристично-рекреаційних досліджень з кінця ХХ - на початку ХХІ ст. Нові змістовні етапи суспільно-географічних досліджень туристично-рекреаційного спрямування в Україні. Персоналії та їх вклад в розвиток науки. Наукова гіпотеза туристично-рекреаційного дослідження. Вимоги до висунення і формулювання гіпотез. Особливості застосування загальнонаукових методів у туристично-рекреаційних дослідженнях. Фундаментальні та прикладні дослідження. Визначення наукової проблеми. Наукові проблеми: теоретичні та емпіричні, загальні і часткові, фундаментальні і прикладні. Виділення та обґрунтування проблемної ситуації в географії рекреації і туризмі.

Тема 4. Планування і організація наукових досліджень. Методи планування і організації досліджень туристично-

рекреаційного спрямування. Вибір пріоритетного напрямку наукових досліджень. Критерії актуальності наукової проблеми. Формування теми дослідження. Вивчення ступеню дослідження обраної проблеми: визначення кола питань, що потребують розробки. Техніко-економічне обґрунтування теми пошукового дослідження. Розробка програми науково-дослідної роботи. Основні розділи програми: визначення об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження. Стан проблеми, що досліджується; зміст дослідження; методи та прийоми дослідження; результати дослідження, порядок їх використання; очікувана ефективність використання результатів дослідження. Календарний план виконання дослідницьких робіт; кошторис витрат на виконання науково-дослідної роботи. Формування групи виконавців науково-дослідної роботи. Розробка індивідуальних планів-завдань учасниками досліджень та організація контролю за їх виконанням. Особливості планування і організації науково-дослідної роботи студентів (НДРС), порядок його розробки, організація контролю за виконанням.

Тема 5. Основні елементи наукового дослідження Особливості визначення об'єкта дослідження. Предмет дослідження як неодмінна складова наукової роботи. Мета дослідження та її роль. План наукового дослідження. Послідовність основних етапів наукового дослідження. Обробка результатів дослідження.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Методи наукових досліджень

Тема 6. Методи проведення наукового дослідження. Прийоми розробки методики проведення наукового дослідження з проблем туристично-рекреаційного спрямування. Розробка вихідної теоретичної концепції дослідження та його робочих гіпотез. Визначення об'єкту та предмету дослідження. Методи роботи з літературними джерелами. Формування інформаційної бази темою дослідження, забезпечення її повноти, надійності та достовірності. Методи визначення репрезентативності інформації. Методичні принципи, прийоми та технічні можливості обробки інформації. Використання сучасного програмного забезпечення для обробки економіко-статистичної інформації. Визначення вимог до результатів дослідження, що передбачалося. Методи обчислення очікуваного економічного ефекту від використання результатів

наукового дослідження. Методичні прийоми апробації отриманих результатів

Тема 7. Робота над літературними джерелами та джерела інформації. Обробка літературних джерел. Порядок і алгоритм. Бібліографічний опис. Інтернет технології в дослідженнях.

Тема 8. Узагальнення результатів наукового дослідження. Методи узагальнення результатів досліджень туристично-рекреаційного спрямування. Систематизація результатів наукових досліджень. Форми подання результатів науково-дослідної роботи. Загальні вимоги щодо оформлення результатів наукових досліджень. Структура наукового документу, основні елементи, композиція. Рубрикація. Таблиці, графічні та картографічні матеріали. Лексика наукового документу. Оформлення результатів наукових досліджень у вигляді звіту, наукової доповіді, статті, курсової або дипломної роботи тощо.

Звіт про наукову роботу. Вимоги щодо його структури, змісту та оформлення. Анотація наукової роботи. Рецензія наукової роботи і вимоги щодо її змісту та оформлення. Студентські наукові роботи. Основні вимоги щодо їх структури, змісту та оформлення. Основні вимоги щодо завершення науково-дослідної роботи. Планування та організація використання результатів завершенної науково-дослідної роботи. Розробка плану впровадження результатів науково-дослідних робіт та організація контролю за його виконанням. Класифікація результатів науково-дослідних робіт за основними ознаками, що характеризують ефективність її використання. Методичне оформлення наукового твору.

РОЗДІЛ 2

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Практичне заняття (2 год.)

Тема. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ АСПЕКТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета роботи: *ознайомитись з основними видами науково-дослідницької діяльності студентів, джерелами науково-технічної інформації, а також навчитись знаходити необхідну літературу та інші інформаційні джерела для досліджень на певну тематику.*

Теоретичні положення

Науково-дослідницька діяльність студентів вищого навчального закладу здійснюється за основними напрямками: - науково-дослідна робота, що є складовою навчального процесу і обов'язкова для всіх студентів (написання рефератів, підготовка до семінарських занять, підготовка і захист курсових, дипломних робіт, виконання завдань дослідницького характеру в період виробничої практики на замовлення підприємств тощо); - науково-дослідницька робота студентів поза навчальним процесом. Нею передбачається: участь у наукових гуртках, виконанні госпрозрахункових наукових робіт у межах творчої співпраці кафедр, факультетів; - робота в студентських інформаційно-аналітичних, юридичних консультаціях, туристських фірмах, перекладацьких бюро тощо; - рекламна, лекторська діяльність; - написання тез наукових доповідей, публікацій тощо. Студенти у курсових роботах із загальнотеоретичних та спеціальних дисциплін використовують елементи наукових досліджень у формі наукового пошуку, готують огляд літератури і розробляють пропозиції, що містять елементи новизни з теми роботи; узагальнюють передовий практичний досвід, застосовують економіко-математичні методи, комп'ютерну та організаційну техніку, інформаційні технології. Проблеми наукового пошуку відображені у курсових роботах студентів, мають знайти своє продовження у дипломній роботі, а також бути частиною наукової тематики відповідної кафедри. Кожен студент під час навчальної та виробничої практики, крім загального

завдання, передбаченого програмою практики, виконує відповідно до своєї спеціальності завдання дослідного характеру, які видає випускаюча кафедра. Виконання завдання відображається в щоденнику в окремому розділі звіту про проходження практики і може використовуватись при підготовці доповідей на конференції, інформаційних семінарах, при написанні курсових та дипломних робіт. У дипломній роботі повинні мати місце елементи дослідницького пошуку, що характеризує здатність і підготовленість студента теоретично осмислити актуальність обраної теми, її науково-прикладну цінність, можливість проведення самостійного наукового дослідження і застосування отриманих результатів у практичній діяльності базового підприємства, за матеріалами якого виконувалось дослідження.

Основні джерела науково-технічної інформації можна згрупувати в такому вигляді: 1. **Монографія** - це наукова праця, присвячена глибокому викладу матеріалу в конкретній, зазвичай вузькій галузі науки. Це наукова праця одного або декількох авторів. Вона має достатньо великий обсяг: не менше 50 сторінок машинописного тексту. Це наукове видання, що містить повне й вичерпне дослідження якоїсь проблеми чи теми. 2. **Збірник** - це видання, яке складається з окремих робіт різних авторів, присвячених одному напрямку, але з різних його галузей. У збірнику публікуються закінчені праці з рекомендацією їх використання. 3. **Періодичні видання** - це журнали, бюлетені та інші видання з різних галузей науки і техніки. В періодичних виданнях можуть друкуватись праці і їх результати. Виклад матеріалу проводиться в популярній, доступній формі. 4. **Спеціальні випуски технічних видань** - це документи інформаційного, рекламного плану, аналітичні, статистичні дані з проблеми. 5. **Патентно-ліцензійні видання (патентні бюлетені)**. 6. **Стандарти** - це нормативно-технічні документи щодо єдиних вимог до продукції, її розробки, виробництву та застосуванню. 7. **Навчальна література** — це підручники, навчальні посібники, навчально-методична література. 8. **Надруковані документи** — це дисертації, звіти про науково-дослідну роботу, окремі праці. Це документи для студентів, аспірантів, які займаються науково-дослідною роботою: планові, звітні документи, статистичні та опубліковані доповіді, методичні та інструкційні матеріали. 9. **Науково-інформаційна діяльність** - сукупність дій, спрямована на задоволення потреб громадян,

юридичних осіб і держави, що полягає в її збиранні, аналітико-синтетичній обробці, фіксації, зберіганні, пошуку і поширенні. 10. **Інформаційні ресурси науково-технічної інформації** - це систематизовані зібрання науково-технічної літератури і документації, зафіксовані на паперових та інших носіях. 11. **Довідково-інформаційний фонд** — це сукупність упорядкованих первинних документів і довідково-пошукового апарату, призначених для задоволення інформаційних потреб. 12. **Довідково-пошуковий апарат** - це сукупність упорядкованих вторинних документів, створюваних для пошуку першоджерел; 13. **Інформаційні ресурси спільного користування** - це сукупність інформаційних ресурсів державних органів науково-технічної інформації (бібліотека, фірми, організації); 14. **Аналітико-статистична обробка науково-технічної та практичної інформації**; 15. **Інформаційний ринок** - це система економічних, організаційних і правових відносин щодо продажу і купівлі інформаційних ресурсів, технологій, продукції та послуг.

Практичні завдання

1. За електронним каталогом бібліотеки НУВГП (<http://nuwm.edu.ua/MySQL/>) знайти та скласти список із 10 підручників, чи навчальних посібників за темами «Туризм і рекреація», «Готельна справа», «Ресторанна справа», «Туристичні ресурси». Список літератури оформити згідно вимог Додатку А.
2. За інтернет-ресурсами скласти список із 5 періодичних фахових видань України, які публікують статті за темами «Туризм і рекреація», або «Готельно-ресторанна справа».
3. За інтернет-ресурсами скласти список із 5 статей за темами «Туризм і рекреація», або «Готельно-ресторанна справа», що опубліковані в фахових виданнях України (*не можна всі статті брати з одного видання*). Список оформити згідно вимог Додатку А.
4. Зайти на сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>). Перейти за посиланням: Ресурси\Бази даних\Автореферати дисертацій та знайти три автореферати по одній із тем: «Туризм», «Готельне господарство», чи «Ресторанне господарство». Скласти список із трьох авторефератів згідно

- вимог до оформлення авторефератів Додатку А.
5. Зайдіть на сайт Державної служби статистики України (<http://ukrstat.gov.ua/>). Перейдіть на вкладку «Статистична інформація» та виберіть розділ «Туризм». Скласти список із назв таблиць, які містять інформацію про туристичну діяльність, засоби розміщення за попередній рік.
 6. Зайдіть на сайт Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) (<https://www.unwto.org/>). Перейдіть на вкладку RESOURCES (Ресурси) та виберіть категорію Tourism Data Dashboard (Інформаційна панель туристичних даних). Наведіть приклади (не менше 5), які інформаційні дані можна почерпнути на цій панелі, що представлена Всесвітньою туристичною організацією.

Практичне заняття (2 год.)

Тема. НАПРЯМИ ТА МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ. АНАЛІЗ ДАНИХ СТАТИСТИЧНИХ ЗВІТІВ

Мета роботи: навчитись обробляти та аналізувати статистичні дані, будувати графіки та діаграми, робити висновки.

Практичні завдання

В системі moodle зайдіть на сайт дисципліни «Основи наукових досліджень», та скачайте в форматі Excel звіт за останній рік

«Туристична діяльність в Україні в ... році». За матеріалами звіту:

1. Побудувати стовпчикові діаграми в яких показати кількість туроператорів, турагентів та суб'єктів що здійснюють екскурсійну діяльність (фізичних та юридичних осіб) в останньому представленому у звіті році.
2. Визначити:
 - a. Частку осіб, що мають вищу або середню спеціальну освіту в галузі туризму (для юридичних суб'єктів та серед фізичних осіб-підприємців);
 - b. Яка частка жінок серед працюючих у туризмі;
 - c. Який дохід, згідно статистичних даних, отримали юридичні особи та фізичні особи-підприємці від надання турпослуг.
 - d. Скільки громадян України та скільки іноземців, згідно статистичних даних, були обслужені туроператорами та

- турагентами у останньому звітному році.
3. Виділити 5 областей України з найбільшою та 5 з найменшою:
 - а. Кількістю суб'єктів у туристичній діяльності окремо для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
 - б. Кількістю зайнятих штатних працівників у туристичній діяльності;
 - с. Кількістю обслужених туристів за рік.
 4. Побудуйте кругові діаграми (окремо для фізичних осіб-підприємців, окремо для юридичних осіб) в якій покажіть розподіл туристів обслуговуваних туроператорами та турагентами за метою поїздки (службова, дозвілля, лікування та ін.)
 5. Складіть рейтинг ТОП-10 країн світу за кількістю відвіданих туристів з України на протязі останнього звітного року
 6. Складіть рейтинг ТОП-10 країн світу за кількістю прибулих із них туристів на протязі року
 7. Зробити загальні висновки, щодо наявної інформації у звіті та туристичної діяльності в Україні за певний звітний період.

Практичне заняття (4 год.)

Тема. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ПІДГОТОВКА ВСТУПНОЇ ЧАСТИНИ

Мета роботи: навчитись вибирати тематику дослідження, визначати об'єкт, предмет, мету, а також формувати завдання та оформляти вступну частину майбутнього дослідження.

Теоретичні положення

Першочерговим завданням наукового дослідження після вибору тематики є написання вступу. Вступ містить обґрунтування теми наукової роботи, розкриває її *актуальність, наукову й практичну значущість, ступінь розробленості* в науковій літературі. У вступі необхідно зробити *огляд джерел*, на основі яких виконується дипломна робота, сформулювати *мету роботи, її задачі*. Як правило, рішення кожної з поставлених задач присвячується відповідний розділ роботи, тому правильно сформульовані задачі визначають структуру роботи. Крім перерахованого у вступі обов'язково вказується *об'єкт дослідження* (регіон, підприємство або установа, за даними якої виконується дипломна робота), а також *предмет дослідження* – проблема, що досліджується в роботі.

У вступі вказується *область застосування* результатів роботи з перерахуванням об'єктів, на яких вони можуть бути використані. Характеризується характер результатів роботи (методичні рекомендації, пропозиції по вдосконалюванню діючої нормативно-правової бази).

Актуальність теми – це ступінь її значимості для теорії та практики в сучасних умовах при вирішенні конкретних проблем у межах об'єкта і предмета дипломного дослідження.

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Мета – це визначальний кінцевий науковий результат, якого прагне досягти студент у процесі дослідження за темою наукової роботи.

Завдання конкретизують шлях досягнення поставленої мети і визначають, що має вирішити дослідник на цьому шляху.

Зазвичай, завдання формулюються у вигляді конкретних тез: дослідити...] описати...] довести...] розробити модель...]

визначити...] довести... *тощо*.

Для дослідника-студента формулювання *мети* і *завдання* – це ті зобов'язання, які він бере на себе як науковець, і своє особисте бачення вирішення їх викладає у розділах та висновках своєї дипломної роботи.

Критерієм наукового рівня роботи є досягнення мети і вирішення завдань, які поставлені для дослідження.

Об'єкт дослідження – це відносини, процес або явище, що породжують проблему, проблемну ситуацію і обираються науковцем для дослідження. Об'єктом дослідження в туристичній галузі може виступати певна країна, регіон, місто, окрема DESTИНАЦІЯ чи підприємство, певний туристичний продукт тощо.

Предмет дослідження – як певний аспект дослідження відносин, процесу або явища в межах обраного об'єкта.

Предмет дослідження дипломника визначає *тему* його дипломної роботи. Вибір теми наукового дослідження завершується редакційним формулюванням назви дипломної роботи, яке може редакційно корегуватися до прийняття наказу вищим навчальним закладом.

Практичне значення одержаних результатів. У роботі, що має теоретичне значення, потрібно подати відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати. По можливості необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Практичні завдання

Виберіть одну із запропонованих тем дослідження та проведіть дослідження на прикладі населеного пункту або адміністративного району (об'єднаної територіальної громади) за місцем проживання. Напишіть «Вступ» до майбутнього дослідження. У вступі обов'язково висвітліть такі основні елементи майбутнього дослідження, як:

1. Актуальність дослідження;
2. Об'єкт дослідження;
3. Предмет дослідження;
4. Мета дослідження;
5. Завдання дослідження;
6. Висвітленість даної тематики в науковій літературі;

7. Наукова новизна роботи;
8. Практичне значення одержаних результатів

Перелік рекомендованих тем для проведення дослідження:

- Рекреаційно-туристичний потенціал адміністративного району *(за вибором, відповідно до місця проживання)* та шляхи його використання;
- Розвиток екскурсійної діяльності в місті *(за вибором, відповідно до місця проживання)*;
- Можливості розвитку окремого виду туризму *(за вибором - історико-культурного, екологічного, сільського, велосипедного, водного, кінного та ін.)* у населеному пункті чи адміністративному районі *(за місцем проживання)*.
- Аналіз діяльності готелю чи ресторану *(вказати назву)* на ринку готельних (ресторанних) послуг регіону (або населеного пункту)
- Гастрономічна карта регіону *(вказати назву)* та її значення для розвитку гастрономічного туризму
- Аналіз мережі закладів готельної (чи ресторанної) індустрії регіону *(за місцем проживання вказати назву регіону)*.

Обсяг вступу повинен складати 2 сторінки друкованого тексту. Шрифт Times New Roman – 14; інтервал тексту - 1,5; абзацний відступ - 1,25.

Практичне заняття (4 год.)

Тема. ПОШУК ТА ОПРАЦЮВАННЯ НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ ТЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета роботи: навчитись підбирати наукову інформацію, проводити самостійні дослідження, опрацьовувати їх та готувати тези відповідно до обраної тематики

Практичні завдання

Відповідно до обраної на попередньому занятті теми для наукового дослідження, підготувати тези (статтю) з можливістю їх подальшої публікації в збірнику студентських наукових праць, чи матеріалах конференцій кафедри. Тези повинні бути надруковані в відповідності до встановлених вимог, описаних нижче.

Вимоги до змісту та структури статті.

До публікації у будь-якому збірнику приймаються тільки ті статті які не опубліковані раніше в жодному із видань (в тому числі і в межах електронних ресурсів). Стаття повинна мати наступну структуру: *анотація, вступ, основна частина, список використаних джерел.*

Анотація друкується без абзацного відступу хирним шрифтом і повинна містити стисло і точно сформульовану постановку науково-практичної задачі (завдання) та одержані результати. Анотація подається українською та англійською мовами. До кожної анотації додаються ключові слова. Обсяг кожної анотації — до 5 рядків, кількість ключових слів — до 5.

Основна структура статті повинна відповідати вимогам ДАК України до фахових видань та публікацій і обов'язково вміщувати наступні структурні елементи:

1. Вступ (у вступі коротко аналізується актуальність майбутнього дослідження, його зв'язок з науковими темами, напрямками досліджень в регіоні, навчальному закладі тощо).

2. Аналіз останніх досліджень (в даній частині варто вказати хто з вчених науковців займався вивченням подібних проблем, на які дослідження (методику) ви опиралися при підготовці матеріалу. Обов'язково вкажіть які питання в руслі тематики були раніше не розкриті, але розглянуті вами в запропонованій статті).

3. Методика досліджень (коротко опишіть на які методи ви опиралися під час проведення дослідження із зазначенням авторства).

4. Постановка завдання (в даній структурній частині коротко характеризують мету і завдання дослідження що висвітлено в підготовленій публікації).

5. Результати досліджень (це основна частина статті (тез) в якій висвітлюються основні питання публікації, наприклад, дається характеристика туристичних ресурсів території, аналізуються певні показники діяльності туристичних підприємств, обсяги туристичних потоків та інше).

6. Висновки (в кінці статті чи тез формуються короткі висновки (обсягом 1-2 абзаци) в яких підсумовуються основні результати проведеного дослідження, вказуються перспективні напрямки подальших досліджень тощо).

7. Список використаних джерел формуємо у алфавітному порядку в кінці статті.

Вимоги до оформлення статті

Обсяг публікації (без назви статті анотації та списку використаних джерел) – не менше 2 повних сторінок формату А5. Матеріали оформляються у редакторі MS Word. Шрифт Times New Roman. Інтервал між рядками – 1,0. Усі поля по 2 см. Абзацний відступ - 0,5 см. Розміри шрифту:

- УДК — 10, великі літери;
- прізвища авторів — 10, хирний, курсив;
- назва організації, міста, країни — 10, звичайний;
- назва доповіді — 10, великі літери, хирний;
- анотації, ключові слова — 9, хирний;
- основний текст, перелік джерел, формули — 10, звичайний;
- текст у таблицях та рисунках — не менше 8.
- список використаних джерел – 9, звичайний

УДК вирівнюється по лівому краю, прізвище автора та назва організації по правому краю, назва статті – по центру. Анотація і текст статті вирівнюється на ширину аркуша. Формули друкуються по центру, нумеруються в кінці рядка. Перед та після назви доповіді, після анотації, між текстом та переліком джерел мають бути порохні рядки.

Оформлення списку використаної літератури повинно відповідати вимогам ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання.

Загальні положення та правила складання. Див. Додаток А). У спискові наводять тільки джерела, на які є посилання в тексті статті. Список літератури продовжується підряд, а цифри виділяються хирним.

Посилання на джерела у статті подаються у квадратних дужках [1, С. 3]. Перша цифра – номер джерела у списку літератури, друга – номер сторінки. Номер джерела та номер сторінки розділяються комою з пробілом, номер джерела крапкою з комою, напр.: [4], [5, С. 123], [6; 10]. У реченні крапка ставиться після дужок, посилань.

Зразок оформлення статті

УДК 338.48

РІВНЕНЩИНА В СИСТЕМІ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ

В. Ю. Прокопчук

студент 2 курсу, група ТУР-21, кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Науковий керівник – д. екон. наук, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи О. М. Гарнага

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна

Анотація та ключові слова українською мовою

Анотація та ключові слова англійською мовою

Текст статті

Список використаних джерел

1. Данилюк А. Українські скансени. Історія виникнення, експозиції, проблеми розвитку. Тернопіль: Навч. книга Богдан. 2006. С. 104.
2. Каднічанський Д. Скансени України. Краєзнавство. Географія. Туризм. №16 (645). 2010. С.3-8.
3. Куди веде підземелля в парку? URL : <https://www.rivnepost. rv.ua>.

Практичне заняття (2 год.)

Тема. РЕЦЕНЗУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета роботи: ознайомитись з рецензуванням, як методом досліджень та оцінки результатів наукової діяльності. Навчитись робити рецензії на наукові публікації

Практичні завдання

В одному із збірників наукових праць кафедри географії та туризму НУВГП виберіть наукову статтю та зробіть на неї рецензію відповідно до шаблону:

Шанка рецензії

РЕЦЕНЗІЯ на наукову статтю

(прізвище, ім'я, по батькові автора, або авторів статті)

(назва наукової установи в якій працює чи навчається автор статті)

(Назва статті)

Зразок структури рецензії

1. Загальна характеристика статті (загальний обсяг статті, її структура (з яких основних частин складається), наявність схем, таблиць, картографічних джерел, кількість використаних джерел)
2. Мета роботи та завдання які ставили перед собою автори статті
3. Актуальність тематики дослідження
4. Методи дослідження використані в публікації
5. Наукова новизна дослідження
6. Практичні результати дослідження, достовірність отриманих результатів, їх науковість тощо
7. Науковість стилю викладення, відповідність оформлення встановленим вимогам, наявність граматичних помилок та інше.
8. Загальний висновок, щодо подальшої публікації статті у збірнику наукових праць.

Посада,
місце роботи (навчання) рецензента

_____ *підпис* (Прізвище та ініціали)
Дата рецензування

Практичне заняття (2 год.)

Тема. ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета роботи: навчитись представляти результати наукового дослідження, готувати доповіді та супровідні презентації до виступів

Практичні завдання

Відповідно до підготовленої на попередніх заняттях наукової статті (тез) на певну тематику з питань розвитку туризму, студент готує виступ-презентацію з використанням комп'ютерних технологій на 5-10 хвилин – наочну ілюстрацію відповідних тверджень. Презентація не повинна повністю дублювати текст статті, а частково доповнювати її. В презентації доцільно представити певні схеми, таблиці, картосхеми та фотографії регіону дослідження

Рекомендована структура презентації:

- Слайд 1 – Тематика роботи, назва установи в якій виконувалась робота, її структурного підрозділу, прізвище автора статті, наукового керівника
- Сайд 2 – Об'єкт, предмет та мета дослідження;
- Слайд 3 – Завдання дослідження;
- Слайд 4 – Основні терміни, схеми класифікації тощо (за необхідності);
- Слайд 5 – Основні положення методики дослідження (краще представляти у вигляді схем, таблиць, коротких визначень чи списку переліку методів без довгих теоретичних пояснень)
- Слайд 6 – Слайд n – Декілька слайдів що розкривають зміст роботи (схеми, таблиці, графіки і діаграми, фотографії туристичних ресурсів, об'єктів що використовуються або можуть бути використані в туризмі
- Слайд nx – короткі висновки по темі дослідження.

Вимоги до оформлення слайдів:

1. Слайди повинні бути читабельними (шрифти, кольорова гамма фону та тексту).
2. На слайдах необхідно використовувати мінімальну кількість тексту, а за необхідності обмежуватись короткими визначеннями.
3. При наукових доповідях використовують мінімум спеціальних ефектів при зміні слайдів, переходах.
4. Максимум інформації розкривають у вигляді діаграм, схем, графіків, діаграм.
5. На слайдах доцільно демонструвати фотографії тих чи інших туристичних об'єктів, закладів інфраструктури про які йдеться в тексті для кращого розуміння матеріалу.

РОЗДІЛ 3

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. ПИТАННЯ САМОКОНТРОЛЮ

Питання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Персоналії в туризмознавстві. Відомі науковці, що досліджують теоретичні та практичні аспекти розвитку туризму, готельно-ресторанної справи	4	4
2	Протиріччя в науці	2	4
3	Методи емпіричного дослідження	4	4
4	Методи теоретичного дослідження	2	4
5	Методи прикладних досліджень	4	4
6	Загальна схема наукового дослідження	2	4
7	Основні елементи наукового дослідження	2	4
8	Розробка плану дослідження.	2	4
9	Науковий факт як елемент дослідження	2	4
10	Мова і стиль наукової роботи	2	4
11	Опрацювання авторефератів українських, російських та зарубіжних туризмознавців, представників суміжних до туризму сфер.	4	6
12	Робота з Інтернет-ресурсами по навчальній дисципліні	4	4
13	Робота з джерелами наукової інформації (монографіями, науковими статтями) Підбір бібліографічних джерел до окремих тем наукового дослідження. Бібліографічні фонди і робота в них.	4	4
14	Питання розробки теоретичних концепцій і робочих гіпотез дослідження. Методика систематизації зібраного матеріалу.	4	4
15	Розробка тематики досліджень у сфері туризму, готельно-ресторанної сфери	4	4
16	Оформлення результатів наукового дослідження (таблиці, карти, схеми, список використаних джерел)	4	6
17	Складання анотації наукової роботи. Загальні вимоги щодо оформлення дипломних робіт бакалаврів	4	6
18	Основні вимоги до написання дипломної роботи. Магістерська дисертація. Дисертація та автореферат доктора філософії. Правила оформлення бакалаврських дипломних та магістерських робіт. Дотримання основних вимог.	4	6
	Разом	58	80

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Тема. ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ РЕГІОНУ

Мета роботи: навчитись аналізувати ринок готельно-ресторанних послуг на рівні населеного пункту, чи регіону.

Практичні завдання

1. Використовуючи інтернет-ресурси та провівши власні дослідження складіть список, включивши до нього не менше 10 готелів міста, чи області. Дані заповніть у вигляді таблиці (в форматах word, або exel) згідно зразку. Зробіть висновок в якому проаналізуєте:
 - Який з проаналізованих готелів є найбільшим за розміром номерного фонду, кількістю ліжко-місць, а який найменший?
 - Які з готелів мають переваги у вигідному транспортно-географічному розташуванні?
 - Який з готелів, на вашу думку, пропонує найбільш високий рівень сервісу?
 - Які з готелів мають найвищу оцінку за рейтингом користувачів booking?
 - Який з готелів має найкращий, на вашу думку, розроблений власний офіційний сайт інформаційної підтримки? Чому?

Зразок таблиці

Таблиця 1 – Готельна мережа міста Рівне

Назва готелю	Адреса, телефон	Кількість номерів, ліжко-місць	Типи номерів та цінова політика	Додаткові послуги готелю
			<i>Люкс – Напівлюкс – Стандарт –</i>	<i>Конференц-послуги, сауна, додаткові розваги, ...</i>

2. Використовуючи інтернет-ресурси та провівши власні дослідження порівняйте три однотипні за послугами заклади харчування міста (наприклад, піцерії, ресторани грузинської

кухні, кафетерії, суші-бари та ін.) за такими критеріями:

- Географічне положення кожного із закладів (адреса, зручність розташування для клієнтів, найближчі конкуренти).
- Зовнішній інтер'єр (оформлення, вивіска). Наявність прилеглої території, літнього майданчику
- Внутрішній інтер'єр, оформлення.
- Основне меню. Спільні та відмінні риси меню. Цінова політика однотипних блюд.
- Обслуговування. Відгуки клієнтів.
- Переваги чи недоліки кожного із закладів.

***Примітка*.** Для порівняння не можна використовувати заклади харчування однієї мережі. При проведенні порівняння скористайтесь схемою Додатку Б. Дослідження оформити у формі невеликого звіту та відправити на електронну пошту викладача, або через систему moodle.*

Питання для самоконтролю

3. У чому полягає процес наукового пізнання?
4. Охарактеризуйте пізнання, його види та структурні елементи.
5. Якими ознаками характеризується наукова діяльність?
6. Дайте визначення наукової ідеї, гіпотези, теорії, закону.
7. Що таке суб'єкт та предмет наукової діяльності,
8. Охарактеризуйте наукову школу, її ознаки.
9. Назвіть види оформлення результатів наукової діяльності.
10. Сутність організації наукової діяльності в вищому навчальному закладі.
11. Структурна організація наукової діяльності в Україні.
12. Дайте визначення поняття, положення, судження.
13. Які є форми наукових досліджень?
14. Що таке об'єкт, предмет та фактори наукового дослідження?
15. Що таке гіпотеза наукового дослідження?
16. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
17. Що розуміють під теоретичними завданнями дослідження?
18. Назвіть послідовність етапів наукового дослідження.
19. Завдання науково-дослідницької діяльності студентів.

20. Напрями науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
21. Організаційна структура науково-дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі.
22. Вимоги до вибору теми дослідження.
23. Етапи реалізації та оформлення результатів наукового дослідження.
24. Як ви розумієте поняття «методологія дослідження»?
25. Що таке метод наукового пізнання? Які Ви знаєте методи пізнання?
26. Які Ви знаєте методи емпіричного та теоретичного рівнів дослідження?
27. Класифікація методів дослідження та їх характеристика.
28. Дайте визначення наукової ідеї.
29. Роль логічних методів у наукових дослідженнях.
30. Індуктивний та дедуктивний методи дослідження.
31. Що таке моделювання і коли воно використовується?
32. Методи теоретичних досліджень та їх характеристика.
33. Поняття про наукову інформацію.
34. Види та ознаки наукової інформації.
35. Що Ви розумієте під системою опрацювання інформаційних джерел?
36. Дайте характеристику інформаційно-пошукової системи УДК.
37. Поняття та види каталогів.
38. Техніка опрацювання інформації.
39. Який порядок роботи над текстом?
40. Які вимоги до використання цитат?
41. Бібліографічний опис літератури. Які вимоги до оформлення?
42. Які є форми науково-дослідної роботи студентів?
43. Які повні вимоги до виконання курсової роботи?
44. В чому особливості виконання дипломної роботи?
45. Які основні вимоги до дипломної роботи?
46. Структура та алгоритм написання курсової (дипломної) роботи.
47. Які є етапи роботи при проведенні наукового дослідження?
48. Що таке робоча картотека літератури?

49. Які вимоги до формування тексту курсової (дипломної) роботи?
50. Оформлення формул, ілюстрацій, додатків та списку використаної літератури.
51. Керівництво курсовою (дипломною) роботою та її захист.
52. Особливості виконання і захисту магістерської роботи.
53. Характерні помилки в написанні та оформленні курсової, дипломної, магістерської роботи.
54. Дайте визначення емпіричних завдань і методів дослідження.
55. Яка послідовність доповіді при захисті дипломної роботи?
56. Які вимоги до вибору та обґрунтування актуальності теми?
57. Які особливості формування змісту вступної частини?
58. Яка схема написання відгуку (рецензії) на бакалаврську роботу?
59. Що таке наукова публікація та її основні види?
60. Монографія: поняття, алгоритм написання.
61. Наукова стаття, вимоги до її оформлення.
62. Що таке авторський, друкований та обліково-видавничий аркуш.
63. Які відмінності між дисертацією і монографією?
64. Тези доповіді, алгоритм тези.
65. Які методичні прийоми використовуються при підготовці публікації.
66. Реферат, алгоритм його підготовки.
67. Які вимоги до написання рецензії?
68. Доповідь, види та вимоги до підготовки.
69. Вимоги до підготовки підручників і навчальних посібників.
70. Яка структура звіту про науково-дослідної роботи?
71. Форми впровадження результатів наукового дослідження.

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баєв В. В. Дидактичне забезпечення щодо самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи наукових досліджень в сфері туризму» (для бакалаврів). Київ : МАУП, 2015. 31 с.
2. Всесвітня туристична організація. *Офіційний сайт*. URL: <https://www.unwto.org/>
3. Гілецький Й. Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за геосферним підходом. URL: <http://geoinfo.if.ua/klasyfikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom/>
4. Головне управління статистики у Рівненській області. *Офіційний сайт*. URL: <http://www.gusrv.gov.ua/>
5. Гордійчук А. С., Стахів О. А. Основи наукових досліджень навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2018. 331с.
6. Державна служба статистики України. *Офіційний сайт*. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
7. Кизенко О. О. Ключові індикатори економічної ефективності ресторану: стратегічний контекст. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/v_kpnuen_2015_10_68.pdf
8. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2018. 240 с.
9. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Кондор, 2016. 206 с.
10. Методологія і методика наукових досліджень із соціально-економічної географії : конспект лекцій / Укл. Н. І. Коновалова, М. М. Цепенда. Чернівці : Рута, 2007. 50с.
11. Наукова бібліотека НУВГП URL: http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php
12. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
13. Немець К. А. Нові методологічні можливості дослідження суспільно-географічного процесу. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. *Часопис*

соціально-економічної географії: міжрегіональний збірник наукових праць. Вип. 17 (2). 2014. С. 7–10.

14. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. С. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 352 с.
15. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень : підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. Київ : Знання, 2017. 270 с.
16. Ростовський В. С., Дібрівська Н. В. Основи наукових досліджень і технічної творчості : підручник. Київ : ЦУЛ, 2019. 96с.
17. Швець Ф. Д. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2013. 206 с.

ДОДАТКИ

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Книги:

Один автор

1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.
2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.
3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.
5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с.
6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.
8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.

Два автори

1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.
2. Батракова Т. І., Калужна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
3. Білобровко Т. І., Кохуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.

5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.

6. Гура О. І., Гура Т. С. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

Три автори

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.

2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.

3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.

4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

Чотири і більше авторів

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 ховт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.

3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.

4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.

5. Клименко М. І., Панасенко С. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.

6. Скорина Т. М., Коротун С. І., Коротун О. П., Конарівська О. Б. Міжнародна конкурентоспроможність готельних підприємств на ринку України : монографія: Рівне : видавець О. Зень, 2018. 169 с.

Автор(и) та редактор(и) / упорядники

1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.
2. Бутко М. П., Нехивенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.
3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Без автора

1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.
2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.
3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.
4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.
5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.
6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.
7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.
8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.
9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 ховт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.
10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.
11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.

Багатотомні видання

1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.
3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.
4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.

Автореферати дисертацій

1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.
2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.
3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Дисертації

1. Авдєєва О. С. Міхконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.
2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.

3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10-22.

3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.11.2017).

5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. С. 530-543.

6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.

7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136-141.

8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. *Баланс-бюджет*. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15-16.

Архівні документи

1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. *ЦДАФО України* (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.

2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади

та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8-12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1-3.

3. Наукове товариство ім. Шевченка. *Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України*. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1-7.

Патенти

1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.

Препринти

1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. *Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).*

2. Шилияев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).

Стандарти

1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспохивстандарт України, 2006. 181 с.

3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).

Каталоги

1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.
2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.
3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.

Бібліографічні покажчики

1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.
2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).
3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.
5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).

Частина видання: книги

1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. *Михайло Баймуратов: право як буття вченого* : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477-493.

2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. *Тридцять лет с экологическим правом* : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205-212.

3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. *Адміністративне право України* : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195-197.

4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. *Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні* : монографія. Чернівці, 2012. С. 151-169.

Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)

1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. *Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 ховт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133-136.

2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених* : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134-137.

3. Коротун С. І., Конарівська О. Б., Скорина Т. М., Коротун О. П. Цінова політика забезпечення міжнародної конкурентоспроможності готельних підприємств. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід* : матеріали ХІІ міжнар. наук. конф. Львів, 2018. С. 149-156.

3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. *Формирование толерантного сознания в обществе* : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145-150.

4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. М. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. *Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50-53.

5. Коротун С. І., Коротун О. П. Індекс конкурентоспроможності туризму: складові та структура. *Суспільно-географічні виклики у Східно-Центральній Європі на початку ХХІ століття* : матеріали міжнар. наук. географічної конф., м. Берегове, 29-30 березня 2012 р. Берегове, 2012. С.215-219.

6. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук* : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211-212.

Частина видання: довідкового видання

1. Кучеренко І. М. Право державної власності. *Великий енциклопедичний юридичний словник* / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.

2. Пирохкова Ю. В. Благодійна організація. *Адміністративне право України* : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54-55.

3. Сірий М. І. Судова влада. *Юридична енциклопедія*. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.

Частина видання: Продовжуваного видання

1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36-46.

2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. *Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153-159.

3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. *Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій*. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212-218.

4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. *Проблеми законності*. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200-206.

Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)

1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. *Часопис Київського університету права*. 2007. № 4. С. 88-92.

2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. *Право України*. 2017. № 5. С. 71-79.

3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. *Урядовий кур'єр*. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.

4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. *Юридичний вісник України*. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14-15.

5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. *Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics*. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98-108.

Електронні ресурси

1. Влада очима історії: фотовиставка. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757&> (дата звернення: 15.11.2017).

2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 5. С. 115-118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf.

3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20-27. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf>. (дата звернення: 15.11.2017).

4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12, № 6. С. 6-14. DOI: <https://doi.org/10.15407/scin12.06.006>.

Порівняльна характеристика основних класів ресторанів
(за матеріалами Кизенко О.О. [7])

Основні характеристики		Ресторан класу		
		"люкс"	"вищий"	"перший"
Архітектурно-планувальні рішення	<i>Оформлення приміщень для відвідувачів</i>	Унікальне за індивідуальним замовленням	Оригінальне	З використанням декоративних елементів
	<i>Вивіска</i>	Світлова з оригінальними елементами оформлення		Світлова з декоративними елементами
	<i>Склад приміщень для відвідувачів</i>	Вестибюль, (хол), гардероб, зал, бенкетний зал, окремі кабінки (кабінети), окремі жіночі і чоловічі туалети, кімнати для миття рук, кімнати для куріння		Вестибюль, гардероб, зал, бенкетний зал, жіночі і чоловічі туалети з приміщенням для миття рук
Оснащення підприємства	<i>Матеріально-технічне оснащення</i>	Високий рівень матеріально-технічного оснащення		
	<i>Система кондиціонування повітря</i>	З автоматичною підтримкою оптимальних параметрів температури і вологості	Ефективна система кондиціонування повітря	
	<i>Освітлення</i>	Загальне для всього залу, можливе і місцеве для кожного стола		
	<i>Меблі</i>	Комфортні і відповідають інтер'єру		
	<i>Столовий посуд і прибори</i>	Підбираються відповідно до особливостей кухні та форм обслуговування		
	<i>Столовий текстиль</i>	За індивідуальним замовленням	Підбираються відповідно до особливостей кухні	
Асортимент продукції, що реалізується, її різноманітність і складність приготування		Страви, вироби і напої всіх груп кулінарної продукції, переважно фірмові	Всі групи кулінарної продукції, включаючи фірмові	Широкий асортимент продукції, включаючи фірмові страви
Персонал	<i>Штат</i>	Працівники високої кваліфікації, що мають спеціальну освіту На основних технологічних процесах працюють «майстри-кухари», «майстри-кондитери».		Працівники високої кваліфікації, що мають спеціальну освіту. Очолове виробництво спеціаліст не нижче 5-6 розряду
	<i>Форма одягу</i>	Форма одягу швейцара, гардеробника, метрдотеля, офішанта і бармена розробляється за індивідуальним замовленням	Підбираються відповідно до особливостей кухні та стилю закладу	